

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

81

Szerző: *Sipos Tamás*

Cím: **Az író és olvasói**

(Ankét Tamási Áron Kossuth-díjas író részvételével)

Forrás: *Tudományosság*

1954. 11. 2.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. fűz.)

(Oldal)

Hely:

Idő: *" 1954 "*

Személy:

Helyszám:

Közp. nyomt. XX. cs. 2

A ménesiúti diákszálló társalgójában ülünk. Köröskörül kényelmes székek és sok-sok virág. Valami meghitt, kedves légkör uralkodik s ez tükröződik a várakozás izgalmától kipirult arcokon, csillogó szemekben is. Látszik, a termet zsúfolásig megtöltő hallgatóság nem mindennapi eseménynek tartja, hogy Tamási Áron, a kiváló író személyesen jön el felolvasni novelláját, s beszélgetni olvasóival. Már itt van Tamási Áron s fiatalos léptekkel tart a vörösdrapériás asztal felé. A lelkes tapsvihar elnyomja a szálló igazgatójának, Tóth Imre elvtársnak üdvözlő szavait. Már is érzékelhető a kapcsolat az író és a hallgatóság között, s amint kedvesen elmosolyodva megszólal, ez a kapcsolat egyre érzékelhetőbbé válik.

„Hogyan lettem író?” Gazdagon árnyalt színes szavai nyomán felelevenednek a gyerekkori emlékek, látjuk a sötétzöld fenyvesekkel borított, komor havasok alján meghúzódó kis székely falut, az egyetemi évek kopár hónapos szobáit... A nevetés hulláma csap át a hallgatókra, valami sajátos megfoghatatlan derűt sugároz minden mondata, minden

szava. Csak akkor komolyodnak el az arcok, amikor gazdag tapasztalatainak mint egy leszűrődésekképpen megjegyzi: „Szépség, szeretet és eszme hajthatja igájába az embert, ez az egyetlen, amit önöknek utávalóul adhatok”.

És aztán a novella: „Az anyagok élete”. A szép felolvasást még plasztikusabbá teszik a ragyogó népi humor szípkázó megnyilvánulásai. Aztán peregnek az ankét részvevőinek kérdései.

Tamási Áron válaszában beszél írói terveiről: egy regény, az 1848-as polgári forradalom és szabadságharc népi hősről, Gábor Aronról szól és egy „népmese-regény”.

Beszél irodalompolitikánk néhány hiányosságáról, rámutat az „frástudók”, de a lektorok felelősségére is. A kérdések azonban valahogy félre csúsznak. Éles hangon kérdik, mit csinált Tamási Áron 1945 — különösképpen 1948-tól napjainkig? Nem jogos a kérdés tartalmában és teljesen helytelen formájában. Köztudomású, hogy — mint erre a „Szabad Nép” irodalmunk helyzetéről szóló emlékezetes cikkében is rámutatott — nem elsősorban Tamási Áronon múltott, hogy

keveset hallottunk műveiről.

Alig esik szó az író munkáinak mozzanatairól, a „lélek mérnökeinek” alkotó módszeréről. És senkit sem érdekelnének a stílusproblémák? Úgy látszik nem. Ehelyett néhány kérdésnek kissé számunkérő ize van. S ha nem is tételezzük fel azt, hogy a kérdéseket rosszindulat, vagy — s ez a valószínűbb — türelmetlenség sugalmazza (hogy jogos-e vagy jogtalan, erről most nem akarunk polemizálni), mégis a hangnem, a modor sok kívánnivalót hagy maga után. Le kell szokni végre a szellemi avantgardizmusról, a „titánkodásról”. Sajnos, ez különben sem egyedülálló eset. De különösen érthetetlen ez a módszer itt, amikor egyik-másik felszólaló kérdéséből kitűnik, alig hallott valamit a „Bölcső és bagoly”-ról, vagy a „Hazai tükrő”-ről, holott Tamási Áron ezekért kapta a magas kormánykitünttetést, a Kossuth-díjat.

A dr. Rubinyi Mózes akadémikus meleg zárszavai nyomán felcsattanó taps élénk bizonyítéka annak, hogy a hallgatóság zömében mély nyomokat hagyott az ankét.

Sipos Tamás

dapest nyomda, Gerlőczy-u. 2. — 14806/51